

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Ite[m] de ca[usa] no[min]is principij, & de eo q[uod] Ap[osto]lus ait,
propter quem om[n]ia, & per que[m] om[n]ia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

quia & propter ipsum & per ipsum omnia, sicut iam superius dictum est: tertio modo, solius creaturæ humanæ: quia per passionem salutis nostræ autor cōsummatum est, salutis (in q̄) nostræ Princeps & principium ē. Quod futurū non latebat Moysen, cum istam scripturā digito dei p̄doctus scribere inciperet. Bene igit̄, & uenerabiliter secundum rei ueritatem pro Ben, id est, p̄ filio, Bresith, id est, principium posuit, principium nuncupans filium dei. Propter quem & p̄ quem nos condidit, uidit, & saluandos fore præuidit: Proinde considerandum, quia licet pater quoq; principium sit, licet pater & filius & spiritus sanctus (sicut iam supra dictum est) unum principium sit, ex quo oīa, p̄ quæ omnia, in quo omnia, nūquā tamen uel pater uel spūs sanctus legit̄ ita manifeste principia se noiāse sicut filius se no minauit: dicendo Iudæis, ego sum principium qui & loquor uobis.

Ro. ij.
Ioh. 8

¶ De eo quod in psalmo dicit pater filio, tecum principium in die uirtutis tuæ, in splen. san. ex utero ante luci genui te

Ca. VII.

Quidem in Psalmo: Dominus dño, pater filio dicit, tecum principium in die uirtutis tuæ in splendoribus sanctorū ex utero ante luciferū genui te, & hoc ita intelligitur, ut dicat filio Dauid, dño Dauid, pater deus. Ego principium tecū sum, tecum operor in die uirtutis tuæ, in processu uictoriæ uel resurrectionis tuæ, quo uidelicet die sancti splenderunt discipulis tenebris, & accepta remissione peccatorum: ego (inquam) principium, id est, pater, qui ex utero ante luciferum, id est, ante omnem creaturam genui te. Nam Lucifer qui cecidit, quia principium esse uoluit, fuerit quidem principium uiaꝝ dei, sed iunior te extitit: Verū tamen expositio hæc, qua pater principium in hoc uersiculo intelligitur, scrupulosa est infirmis intellectibus, quod experimento didicimus. Putant enim ex hoc posse dici, quod pater sit principium filij, & ad eundem sensum protrahere nisi sunt illud quoq; quod dicit Apostolus, ea putat autē Chri deus. ¶ Ut ergo scrupulum omnem amoueat, & illæso cælle fides procedat: sciendum, quia litera p̄scripti uersiculi nullam nobis necessitatem imponit, ut pater intelligatur nomine principij. Cum enim dicit: dixit dñs dño meo, id est, pater filio, deus Chri, tecum principium, hoc recte intelligit ac si dicat: iccirco sede à dextris meis, iccirco dñare in medio inimicorū tuorū, quia deus es, & non homo tantum: uerbum & non caro tantum. Deniq; hoc idem sonat, tecum principium. Cum natura humana, secundum quam uisus uel reputatus es nouissimus uiroꝝ, diuina natura est in unitate p̄sonæ antiquum & increatum principium. Quid aliud loquitur Petrus in actibus Ap̄toꝝ dicens de hoc eodem dño, qui transtulit beneficiendo & sanando omnes opp̄sitos à diabolo, quoniam deus erat cum eo? Nimirū non sicut dicit poterat, fuit dñs cum Moysē, & sicut ad Iosue dñs dicit, sicut fui cum Moysē, ita ero tecum: non (in q̄) ita dictum accipimus, qm̄ deus erat cum illo scilicet Chri, sed ita ac si diceret, qm̄ ille non tantum homo, sed & deus erat & homo. Similiter dum hic audis dicentem patrem deum, ad mediatorem dei & hominum Iesum Chri, tecum principium, ne occasionem sibi porrectam arbitretur Arrius, ut dicat, qm̄ principium se hic appellat pater, ergo ille principium filij est: et hinc dicit Apostolus, caput autem Christi deus, compendio fac litis finem, sentiens & principium, id est, deum siue uerbum, & hominem assumptum, unam esse p̄sonam Iesum Chri, cuius humanæ naturæ ipsa, quæ illi insita est, uerbi diuinitas & principium & caput & deus est. Amplius autē & pater & filius & spūs sanctus indiuisa trinitas, unū principium, unus deus, unum caput est.

Psal. 109
Iob. 49
1. Cor. 11
Psal. 109
Esa. 53
Actu. 10
Iosue. 1

¶ Item de causa nominis principij, & de eo quod Apostolus ait, propter quem omnia, & per quem omnia.

Ca. VIII.

Uta hinc iam dici poterant collectis de thesauro scripturarū testimonijs fidelibus, sed qm̄ secundum ordinem scripturarū p̄cedere nobis p̄positum est, succinigi oportet, itaq; p̄ aliquid simile demonstrare, q̄ ob rem scriptori Moysi, immo ipsi, qui p̄ Moysen locutus est & scripsit, digito dei, filium seu uerbum patris principium in isto capite libri nūcupare placuerit. Iam qdem supra dictū est, quia p̄pter ipm̄ et p̄ ipm̄ omnia, & ob hanc causam recte illum hoc nomine p̄scribi, sed adhibita similitudine melius eadem causa complacabit. Virum caput esse mulieris Ap̄l̄s dicit, iccirco quia non p̄pter mulierem uir, sed p̄pter uirū mulier facta est. Dixit enim deus. Non est bonū eē ho

1. Co. 11

A 3 in em

minem solum, faciamus ei adiutorium similem sui. Illud isti simile est. Quod enim aliud habuit exemplar, ut taliter prius uirum, et deinde propter uirum, ac de uiro mulierem faceret, nisi uerbum suum filium suum, propter quem & pro quem omnia facta sunt; Denique quod fuit uni uiro mulier una, hoc est, & hoc futura erat uni filio dei, una omnium sanctorum angelorum atque electorum hominum ecclesia. ¶ Dissert tamen in facturis, sicut propositiones grammaticae, ita & ueritas intelligentiae. Nam & propter uirum & de uiro mulier facta est, ecclesia uero propter filium, sed non de filio: non (inquam) de ipsa diuina substantia creatura uilla creata est. Unde Apóstolus recte dixit, propter quem omnia, & pro quem omnia, & Euangelista: pro ipso (inquit) facta sunt omnia; Per hoc ergo simile ualeat aliquatenus mente percipi, quam recte filius dei principium in initio creaturae nominatus sit: quia si uir caput, id est, principium mulieris recte dicitur, iccirco quia propter eum mulier facta est: multo magis sine dubio filium dei recte principium scriptura nuncupat, iccirco quia propter ipsum, & per ipsum omnia.

Ecclia non de Chro, sed ppter Chm. Heb. 2 Iohan. 1.

¶ Quod altius sonet hoc nomen principium, dictum Iudeis, quod si dixisset, filius dei sum, uel Christus ego sum.

Ca. IX.

Iohan. 8 Principium, est nomen magis proprium uerbo dei, quam filius aut Christus

¶ Vm igitur ab hoc testimonio capitis libri, principium se esse asserit, hoc modo respondens Iudeis: Principium sum qui & loquor uobis, sanctum ac uenerabile est, proferere, quod & malignam illorum intentionem eludit, & ueritatem essentiae suae non solum non abscondit, immo altius depromit. Altius quippe sonat hoc nomen principium, quam si dixisset filius dei sum, uel Christus ego sum. Cui enim angelorum uel hominum, licet aut congruit ut uocetur principium (Incommunicabile est ulli creaturae hoc uocabulum. Qui dicere ausus fuit. Ego feci memetipsum. Hoc enim apud Ezechielem dixisse redarguit pro spiritu prophetico, quod idem est, ac si diceret, ego sum principium: propter hoc ipsum cecidit angelus, & factus est diabolus. ¶ Porro nomen hoc quod est filius, communicabile est, & ipse pueris suis concauit siue participauit, quia communicauerunt carni eius & sanguini quem admodum & in Psalmo, spiritus sanctus longe ante praestatus est, ego dixi dii estis, & filii excelsum si omnes. Nec uero illud repugnat quod Apóstolus dicit, cui enim angelorum dixit aliquando filius meus es tu: subiungit enim, ego hodie genui te, quod totum nulli unquam alii dictum aut dictum est. ¶ Christus quoque communicabile nomen est, uerbi gratia, cum ipse deus in Psalmo loquens de patribus Abraham, Isaac & Iacob: nolite (inquit) tangere Christos meos. Igitur & altius (ut iam dictum est) ueritatem essentiae suae deprompsit, dicendo principium, quam si diceret, filius dei uel Christus ego sum, & malignam intentionem illorum sic elusit, ut non possent eum accusare apud Romanum imperium quasi de assumptione regni nomis. Sic & in loco alio dum circūdatēs illum dicerent quousque animam nostram tollis, si tu es Christus dic nobis palam, non statim ascendit contra eos dicendo, Christus sum ego, sed quasi girando post eos, & aliqua locutus de se pastore & ouium uibus suis, quam uidelicet professionem, si de illa accusaret non multum curarent Romani, tandem dixit, ego & pater unum sumus: quod nimis longe est altius, quam si dixisset, ego sum Christus, quia (sicut iam dictum est) multi dicti sunt Christi, in tantum, ut Saul quoque reprobum, Dauid nominare non dubitauerit Christum domini.

Ezech. 29

Psalm. 87 Heb. 1.

Psalm. 104

Ioh. 10.

1. Reg. 24

¶ Quod pater & filius & spiritus sanctus unum sit principium, & quare ob eam magis de persona filii scire oportuerit, ipsum esse principium.

Ca. X.

¶ Persona filii, pro posse hactenus dictum est, quam ob causam recte & rationabiliter principium debuerit nominari: nunc de persona patris, quod & ipse principium sit, non necesse est certis similiter demonstrare scripturarum testimonijs. Omnis enim concertatio prauitatis haereticae seu perfidiae Iudaicae, non tam circa patris quam circa filii personam oberrare consueuit: qualium acerrimi fuerunt Arriani, qui non solum uerbis refragati sunt huic ueritati, quam tenet ecclesia dei de coaeternitate patris & filii, uerum etiam gladijs eandem ueritatem persecuti sunt: uolentes quidem patrem increatum, filium autem creaturam, dici uel haberi. ¶ Quod si quis in initio euangelij secundum Iohannem, dum dicit: In principio erat uerbum, praem uelit intelligi pro principium, ut sit sensus, in praesente erat uerbum uim facit, nec locum relinquit sequenti sententiae, quae praemisso, in principio erat uerbum, statim subiungit, & uerbum erat apud deum. Quid enim operabitur, & uerbum erat apud deum, si idem intelligitur hoc dicto, in principio erat uerbum; Mellius ergo atque expeditius, in principio erat uerbum, sicut illi

Heretici & Iudei non praem sed filium negabant principium esse.

In principio erat uerbum

gimus